

SVESKA ZNANJA

Ledor Vador

Volele bi da čujemo vaše sugestije i komentare u vezi igre, pišite nam na Facebook stranici: Ledor Vador

Fotografišite se tokom igre i postavite svoje fotografije ili tagujte Facebook stranicu: Ledor Vador

HANUKALICA je edukativna igra za odrasle osobe i decu uzrasta iznad 5 godina.

U igri mogu učestvovati dva do šest igrača, poželjno je da igrači izaberu osobu koja rukovodi igrom. Igra zahteva da igrači imaju ne samo sreće već i znanja.

Cilj igre je da na zabavni način edukuje igrače o običajima, istoriji i tradiciji praznika Hanuka. Preporučujemo da igru odigrate više puta jer ćete kroz tačne i netačne odgovore graditi svoje znanje o prazniku.

UPUTSTVO ZA IGRU

Cilj svakog igrača je da odigra što više poteza označenih brojevima da bi odgovorio na što više pitanja i na taj način dobio što više bombona.

Igra sadrži: tablu za igru, kockicu, pijune, piši-briši flomaster i svesku znanja sa pitanjima i odgovorima.

Za igru igrači treba da obezbede upakovane bombone ili tablu čokolade kao nagrade za tacne odgovore.

Priprema za igru: Igrači biraju osobu koja rukovodi igrom, postavlja pitanja, proverava tačnost odgovora i deli bombone.

Početak igre: Postaviti figure na start polje. Svaki igrač baca kocku i pomera figuru po povezanim poljima u bilo kom pravcu i sa onoliko poteza koliko kaže kocka. Kada igrač stane na:

Polje sa brojevima

Osoba koja rukovodi igrom postavlja pitanje sa tri varijante odgovora. Ako igrač odgovori ispravno, on dobija jednu bombonu. Sa bombonom, igrač pokriva jedno od deset krugova u sektoru svoje boje, a sa piši-briši flomasterom na tabli pokriva pitanje na koje je odgovorio. Ako je pitanje precrtano flomasterom, to znači da je određeno pitanje van igre i prilikom zauzimanja takvog polja ostali igrači neće odgovarati, već će nastaviti na sledeće "slobodno" polje. Ako je odgovor pogrešan, igrač ne dobija ništa, odnosno ovo pitanje ostaje u igri.

Polje krčag sa uljem

Igrač pauzira jedan potez jer mu je nestalo ulja za Hanukiju.

Polje Davidova zvezda sa uzvičnikom

Igrač dobija zadatak koji treba da uradi.

Ukupno ima 15 zadataka, prilagodite zadatke uzrastu i interesovanju deteta i/ili odraslih osoba. Zadatke čitate redom, ukoliko ponestane zadataka krenite ispočetka ili osmislite nove zadatke u sličnom duhu. Za uspešno obavljen zadatak igrač dobija kocku čokolade.

Pobednik je igrač koji bombonama prvi ispuni krugove u svom sektoru što znači da je tačno odgovorio na deset pitanja.

Želimo vam zabavnu igru! Nadamo se da ćete pored dobrog provoda imati priliku da naučite mnoge interesante stvari o prazniku Hanuka.

Srećno i Hanuka sameah!

PITANJA

1. Koliko dana se slavi Hanuka?
 - a) 8 dana
 - b) 7 dana
 - c) 9 dana

2. Kako se zvao grčki vladar protiv koga se borio jevrejski narod?
 - a) Irod
 - b) Kserks
 - c) Antioh

3. U kom jevrejskom mesecu se slavi Hanuka?
 - a) Nisan
 - b) Kislev
 - c) Tišri

4. U kom veku se odigrao ustanak?
 - a) I n.e
 - b) II p.n.e.
 - c) I p.n.e.

5. Ko je bio na čelu pobune protiv starogrčke vladavine?
 - a) David
 - b) Mordehaj
 - c) Juda

6. Šta znači Makabi?
 - a) Mač
 - b) Čekić
 - c) Buzdovan

7. Hanuka je praznik...
- a) Svetlosti
 - b) Poklona
 - c) Prirode
8. Kako se zove pomoćna sveća sa kojom palimo sveće na Hanukiji?
- a) Šamaš
 - b) Gadol
 - c) Srednja svećica
9. Hanuka je praznik koji slavi...
- a) Pobedu Makabejaca nad grčkom vojskom
 - b) Čudo kada je ulje gorelo neprestano osam dana umesto jednog dana
 - c) Oba odgovora su tačna
10. Najvažniji običaj u proslavi Hanuke je:
- a) Paljenje svećica
 - b) Priprema tradicionalnih jela
 - c) Davanje poklona porodici i prijateljima
11. Da li o Hanuki piše u Tanahu (Bibliji)?
- a) Da, u Tori koja je deo Tanaha
 - b) Da, u knjizi Neviim (Proroci) koja je deo Tanaha
 - c) Ne
12. Šta Hanuka znači na hebrejskom?
- a) Praznik
 - b) Sveće
 - c) Posvećenje

13. Šta se uvek pravi i jede za vreme Hanuke?
- a) Torta
 - b) Krofne
 - c) Puding
14. Kako se zove svećnjak koji se koristi tokom proslave Hanuke?
- a) Menora
 - b) Hanukija
 - c) Praznična svetiljka
15. Koliko grana za sveće ima Hanukija?
- a) 7
 - b) 6
 - c) 9
16. Zašto Hanuka traje 8 dana?
- a) Zato što se desilo čudo i Menora u Hramu je gorela 8 dana umesto samo jedan dan
 - b) Zato što je nedelju dana nedovoljno za proslavu praznika
 - c) Zato što je bitka trajala 8 dana
17. Zašto se za Hanuku jede pržena hrana?
- a) Zato što je jako ukusna
 - b) Da bi se slavilo čudo koje je prouzrokovano uljem koje je gorelo više dana nego što je to moguće
 - c) Zato što je tako lakše pripremiti veću količinu hrane
18. Koji istorijski događaj obeležava Hanuka?
- a) Pobeda nad Rimljanima
 - b) Pobeda nad grčkom tiranijom
 - c) Izlazak iz Egipta

19. Kako se zvao otac Jude Makabejca?
- a) Matatija
 - b) Ezekija
 - c) Aron
20. Šta je Juda Makabejac prvo uradio nakon oslobođenja Jerusalima i Hrama?
- a) Slavio pobjedu na ulicama grada
 - b) Odmarao se
 - c) Očistio Hram od grčkih bogova i ponovo posvetio Hram
21. Koliko blagoslova se izgovara pre paljenja prve Hanuka sveće?
- a) Tri
 - b) Jedan
 - c) Pet
22. Koje godine je počeo istorijski događaj za koji je vezan praznik Hanuka?
- a) 164 n.e.
 - b) 30. n.e.
 - c) 167 p.n.e.
23. Zašto se za Hanuku pali 8 svećica
- a) U slavu čuda koji se desio kada je Menora u Hramu gorela umesto jednog dana, osam dana
 - b) Da bi praznik duže trajao
 - c) Zato što na Hanukiji ima 8 svećica plus 1 pomoćna (šamaš)
24. Koliko sinova je imao Matatija?
- a) 3
 - b) 5
 - c) 2

25. Zašto se jevrejski narod pobunio protiv grčkih vladara?
- a) Zato što su ih Grci prisiljavali da se klanjaju njihovim bogovima
 - b) Zato što su Grci srušili Hram
 - c) Zato što su veliki deo jevrejskog naroda odveli u ropstvo
26. Kako se zove igračka sa kojom se deca igraju za Hanuku?
- a) Hanukabanuka
 - b) Latkes
 - c) Sevivon,dredel, čigra
27. Iz koje porodice je poticao Matatija sa svojim sinovima?
- a) Hašmonejaca
 - b) Aškenazi
 - c) Baruha
28. U kojoj savremenoj državi je bilo sedište dinastije Seleukida?
- a) Siriji
 - b) Egiptu
 - c) Izraelu
29. Darovanje za Hanuku datira od davnih vremena. Deci se svako veče praznika dariva "gelt" novčić. Zašto?
- a) Da bi deca imala džeparac
 - b) Da bi deca mogla da kupe ono što žele
 - c) Da bi deca bila u mogućnosti da daju taj novac siromašnima i tako im pomogla da kupe svećice za Hanuku
30. Kog datuma počinje Hanuka?
- a) 9 Adara
 - b) 14 Nisana
 - c) 25 Kisleva

31. U kom pravcu se pale svećice na Hanukiji?
- a) S leva na desno
 - b) S desna na levo
 - c) Iz sredine
32. Da li je Hanuka radostan ili tužan praznik?
- a) Radostan
 - b) Tužan
 - c) Dosadan
33. Koliko grana za sveće ima Menora, a koliko Hanukija?
- a) Menora 7, Hanukija 8
 - b) Menora 7, Hanukija 9
 - c) Menora 8, Hanukija 9
34. Koliko ukupno svećica treba za 8 dana Hanuke?
- a) 60
 - b) 44
 - c) 56
35. Od kog materijala može biti napravljena Hanukija?
- a) Drveta
 - b) Metala
 - c) Različitih materijala
36. U kom gradu se nalazio Prvi i Drugi Solomonov hram?
- a) Beograd
 - b) Tel Aviv
 - c) Jerusalem
37. Koliko najkraće svećice na Hanukiji moraju da gore?
- a) Sat vremena
 - b) 15 minuta
 - c) Pola sata

38. Sevivon na hebrejskom znači čigra. Igra sa sevivonom je najpoznatija dečija igra za Hanuku. Na svakoj strani čigre nalazi se po jedno hebrejsko slovo koje označavaju početak reči. Kada se sva slova pretvore u reči one čine rečenicu koja u prevodu znači:
- a) Veliko čudo desilo se ovde/tamo
 - b) Veliko čudo se još nije desilo
 - c) Za velika čuda potrebna je sreća
39. Običaj je da se Hanukija postavi...
- a) Na sredinu kuhinskog stola
 - b) U prozor
 - c) Pored televizora
40. Koliko sveća se pali na Hanukiji petog dana praznika?
- a) Tri+pomoćna sveća
 - b) Pet+pomoćna sveća
 - c) Sve sveće su upaljene svakog dana
41. Pored krofni, za praznik Hanuka je takođe popularno još jedno jelo a zove se:
- a) Latkaš
 - b) Laktis
 - c) Latkes
42. Kako se na jidišu zove novčić koji deca dobijaju svako veče za vreme praznika?
- a) Gelt
 - b) Dinar
 - c) Zove se kao valuta države u kojoj žive
43. Kako se zove jedna od najpoznatijih pesama koja se peva za Hanuku?
- a) Šalom Alehem
 - b) Maoz Cur
 - c) Leha Dodi

44. Koliko dugo je trajao oslobodilački rat između helenističkih okupatora na čelu sa Antiohom i Jude Makabejca i njegove vojske?
- a) Osam dana, zato se toliko dugo proslavlja praznik
 - b) Godinu dana
 - c) Tri godine
45. Šta je sve potrebno od sastojaka da bi se napravile krofne?
- a) Brašno, ulje, šećer, so, mleko, jaja, kvasac
 - b) Griz, šećer, so, jaja, maslinovo ulje, džem
 - c) Voda, ulje, brašno, jaja, vegeta, šećer, pavlaka za kuvanje
46. Koliko stranica ima Sevivon, odnosno čigra sa kojom se deca igraju za vreme praznika?
- a) 3
 - b) 4
 - c) 6
47. Kada je Judina vojska oslobodila i ušla u Hram, sve je bilo porušeno. Kako bi osveštali Hram pronašli su jedinu nerazbijenu:
- a) Posudu sa uljem
 - b) Vazu sa cvećem
 - c) Kutiju sa molitvama
48. Izračunaj koliko godina je prošlo od kada proslavljamo Hanuku, ako je prva proslava bila 164. godine pre nove ere.
- a) 2020
 - b) 2184
 - c) 2164

49. U kom periodu godine, po kalendaru koji je nama više poznat pada Hanuka?
- a) Proleće
 - b) Jesen
 - c) Zima
50. Koliko sinova i ćerki je imao Matatja i koja su njihova imena?
- a) Juda, Johanan, Estera, Dina, Elazar
 - b) Juda, Simon, Johanan, Jonasan i Elazar
 - c) Juda, Simon, Estera, Johanan, Jonasan i Elazar

ODGOVORI I OBJAŠNENJA

1. (a)

Hanuka se slavi 8 dana jer proslavlja čudo koje se desilo u Hramu kada je Menora, najstariji jevrejski simbol, gorela osam dana umesto samo jedan dan. Nekada, umesto sveća i sijalica za osvetljavanje prostora koristilo se ulje, uglavnom maslinovo ulje. Funkcija Menore u Hramu je bila da posvećuje prostor.

2. (c)

Antioh IV (175 - 164 g. p.n.e.) helenistički vladar iz dinastije Seleukida je vladao Judejom. Stari Grci su verovali u više Bogova i Antiohu je smetalo što Jevreji veruju u jednog Boga, te je naredio da se grčki bog Zevs unese u Hram i prisiljavao je Jevreje da veruju u grčke bogove.

3. (b)

Kislev je treći mesec jevrejskog kalendara. Pošto je jevrejski kalendar i lunarni i solarni Kislev to jest, Hanuka je ponekad u novembru a ponekad u decembru.

4. (b)

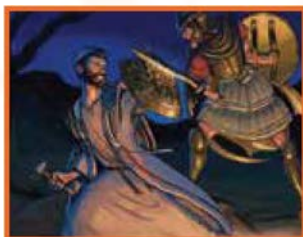
Ustanak protiv Antioha dogodio se u II veku i trajao je od 167 g.p.n.e. do 164. g.p.n.e.

5. (c)

Na čelu ustanka bio je Juda sin Matatijin iz porodice Hašmonejaca

6. (b)

Makabi znači čekić. Najodvažniji među braćom bio je Juda, kome su, pošto je svoje neprijatelje pobedio u nekoliko bitaka, dali nadimak „Makabi”. Veliki broj sportskih klubova nosi ime Makabi jer je Juda postao simbol istrajnosti, hrabrosti i odvažnosti, a želja svakog kluba je da igrači budu hrabri i istrajni u svojoj igri.

7. (a)

Hanuka je praznik svetlosti jer je nekim čudom Menora u Hramu umesto jednog dana gorela 8 dana. Hanuka je veseo praznik koji proslavlja pobedu jedne male vojske nad velikom starogrčkom vojskom. Ova pobjeda i čudo unele su svetlost i nadu jevrejskom narodu.

8. (a)

Šamaš je pomoćna sveća kojom palimo sve druge sveće na Hanukiji.

9. (c)

Hanuka je praznik koji slavi pobjedu Jude Makabija kao i čudo koje se desilo u Hramu kada je Menora gorela osam dana.

10. (a)

Najvažniji običaj koji je vezan za proslavu Hanuke jeste paljenje sveća na Hanukiji

11. (c)

U Tanahu nema pominjanja Hanuke. Hanuka se spominje u Knjizi o Makabejcima koja nije ušla u kanon jevrejske Biblije. Da hrišćani nisu sačuvali ovu knjigu mi danas ne bi proslavljali praznik Hanuka.

12. (c)

Hanuka na hebrejskom jeziku znači posvećenje. Jevreji nakon pobede nad Starogrcima, očistili su Hram od svih grčkih bogova i hteli su da upale Menoru kako bi posvetili Hram. Tek su onda shvatili da imaju veoma malo malsinovog ulja za Menoru i da ona neće goreti duže od jednog dana. I onda se desilo čudo o kojem ćete pročitati u nekim drugim odgovorima.

13. (b)

Običaj je da se jede hrana koja je pržena u ulju jer je čudo praznika Hanuke vezano za ulje koje je gorelo više nego što je to bilo moguće i očekivano. Tako se razvio običaj da se jedu krofne jer se prže u dubokom ulju.

14. (b)

Svećnjak se zove Hanukija. Hanukija može biti izrađena od raznog materijala i može da bude raznih veličina, boja i oblika.

15. (c)

Hanukija ima 8 grana za sveće koliko traje Hanuka i još jednu granu za pomoćnu sveću=ukupno 9

16. (a)

Pogledaj objašnjenje kod pitanja broj 7.

17. (b)

Pogledaj odgovor broj 13.

18. (b)

Hanuka obeležava pobedu nad grčkom vladavinom. Godine 167. p.n.e. na čelu sa Judom Makabijem jevrejski narod se pobunio protiv prisile Antioha IV da se Zevs slavi kao vrhovno božanstvo. Iako brojčano mnogo manja, jevrejska vojska, je uspela da pobedi nakon tri godine otpora, mnogobrojniju grčku vojsku godine 164. p.n.e.

19. (a)

Judin Otac se zvao Matatija, bio je sveštenik(Koen) i učenjak, a potiče iz porodice Hašmonejaca.

20. (c)

Nakon pobjede nad grčkom vojskom prvo što je Juda uradio je bilo čišćenje Hrama od svih simbola grčkih bogova i njegovo posvećenje.

21. (a)

Prvog dana Hanuke se pored blagoslova nad svećama izgovara i blagoslov koji se zove Šeehijanu. Svećice se prvo postavljaju u Hanukiju, zatim se upali pomoćna sveća, izgovore se sledeći blagoslovi i tek onda se pale Hanuka sveće.

Baruh Ata Adonaj Elohejnu
Meleh Haolam ašer kidešanu
bemicvotav vecivanu lehadlik
ner šel hanuka. (amen)

Blagoslovljen da si Ti, Gos-
pode Bože naš, Kralju Sveta,
koji nas je posvetio zapovesti-
ma Svojim i obavezao nas da
palimo svetlo(sveću) za
Hanuku.

Baruh Ata Adonaj Elohejnu
Meleh Haolam šeasa nisim
laavotejnu bajamim hahem
bazman haze. (amen)

Blagoslovljen da si Ti, Gos-
pode Bože naš, Kralju Sveta,
koji je učinio čuda za oči
naše u dane one u vreme ovo.

(samo prvi dan)

Baruh Atah Adonaj Elohejnu
Meleh Haolam, šehehijanu,
vekiymanu, vehigijanu lazman
haze. (amen)

(samo prvi dan)

Blagoslovljen da si Ti, Gos-
pode Bože naš, Kralju Sveta,
koji nas je poživio i doveo do
toga da doživimo ovaj trenu-
tak.

22. (a)

Događaj se odigrao 167. g.p.n.e na dan 25. kisleva kada je starac Matatija iz roda Hašmonejaca otišao u grad Modiin i tamo sa svojih pet sinova srušio lokalni mnogobožački kip koji su postavili stari Grci. Od tog momenta započeo je ustanak koji je trajao 3 godine i tokom kojeg je mala jevrejska vojska ustanika uspjela da otera Grke iz većeg dela zemlje. Tačno nakon tri godine istog dana, 25. kisleva, vojska na čelu sa Judom Makabejcem je ušla u Jerusalim, Juda je očistio i osveštao Hram i srušio i izneo tuđinske idole/bogove.

23. (a)

Zato što je čudo trajalo osam dana dok nije stigla nova pošiljka maslinovog ulja.

24. (b)

Matatija je imao 5 sinova: Juda, Simon, Johanan, Jonasan i Elazar. On je započeo ustanak a nakon njegove smrti borbu je preuzeo njegov sin Juda Makabi(Makabejac).

25. (a)

Ugnjetavanje od strane grčkih vladara ogledalo se u okupiranoj državi kroz zabranu osnovnih jevrejskih verskih obreda i postavljanjem grčkog boga Zeusa na žrtvenik u Jerusalimskom hramu i prisiljavanje naroda da se klanjaju nametnutom bogu.

26. (c)

Igračka sa kojom se igra za vreme Hanuke je sevivon, čigra ili dredel. Čigra ima 4 stranice na kojima su ispisana 4 hebrejska slova. Više o značenju slova na sevivonu pročitajte u odgovoru na pitanje broj 38.

27. (a)

Matatija i njegovi sinovi su iz porodice Hašmonejaca. Hašmonejci su jevrejska dinastija pod čijom je vlašću bila Judeja a povremeno i neke okolne zemlje kao što je Galileja, Idumeja, te prekojordanske zemlje od sredine 2. veka p.n.e do Heroda Velikog.

28. (a)

Sedište dinastije Seleukida helenističkih vladara Bliskog istoka je bilo u današnjoj Siriji.

29. (c)

Deci se za Hanuku daruje novčić "gelt" da bi se kod njih razvio osećaj da čine dobro i da pomognu siromašnim porodicama. Prosleđujući svoj novčić deca omogućuju siromašnim ljudima, da kupe svećice i da dostojno proslave Hanuku.

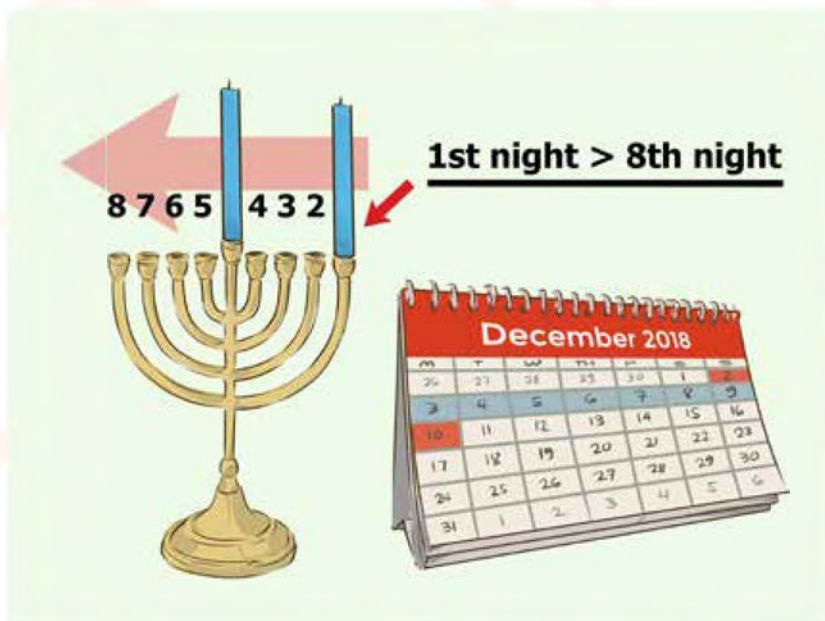

30. (c)

Hanuka se po jevrejskom kalendaru slavi 25. kisleva. Pogledaj više u odgovoru na pitanje br 3.

31. (a)

Sveće se u Hanukiju postavljaju sa desna na levo (kao što se piše hebrejski). Svaki dan se dodaje po jedna sveća više (sa desne strane). Ali se sveće pale sa leva na desno. Zvuči konfuzno ali nije tako strašno. Sveće se postavljaju sa desne ka levoj strani Hanukije ali se uvek prvo, uz pomoć pomoćne sveće, pali sveća koja je dodata tj koja označava koji je dan Hanuke.

32. (a)

Hanuka je radostan praznik. Osim paljenja sveća večeri su obeležene porodičnim okupljanjima i druženjima uz hranu, priču i igru.

33. (b)

Menora je najstariji jevrejski simbol i njena osnovna funkcija je bila da posvećuje Hram u Jerusalimu. Menora ima 7 grana za sveće. Hanukija je nastala iz Menore, kada je nekim čudom nakon pobeđe nad starim Grcima, malo ulja u Menori gorelo umesto jedan dan, 8 dana. Iz tog razloga Hanukija je svećnjak koji se sastoji od 8 svećica + jedne pomoćne. Što znači ukupno 9.

34. (b)

Prvi dan: Šamaš+1 sveća=2; Drugi dan: Šamaš+2 sveće=3; Treći dan: Šamaš+3 sveće=4; Četvrti dan: Šamaš+4 sveće=5; Peti dan: Šamaš+5 sveća=6; Šesti dan: Šamaš+6 sveća=7; Sedmi dan: Šamaš+7 sveća=8; Osmi dan: Šamaš+8 sveća=9; Ukupno je potrebno: $2+3+4+5+6+7+8+9=44$ svećice

35. (c)

Hanukija može biti napravljena od različitih materijala i može biti različitih boja i oblika. Ono što je bitno u izradi Hanukije jeste da mora imati osam krakova koji su na istoj visini i jedan, za šamaš, koji je viši u odnosu na preostalih osam.

36. (c)

Bet Hamikdaš (Sveta kuća) je hebrejski naziv za Hram u Jerusalimu. Hram je služio kao glavno versko sedište jevrejskog naroda i mesto obreda i žrtvovanja. Prvi Hram srušili su Vavilonci a Drugi Rimljani. Zid plača je zid koji se nalazio oko Hrama i koji dan danas postoji i privlači veliki broj Jevreja iz celog sveta.

37. (c)

Pravilo je da sveće za Hanuku moraju da gore najmanje pola sata nakon što padne mrak.

38. (a)

Postoji razlika između jednog slova na sevivonu u zavisnosti da li živite u Izraelu ili van njega.

Ako živite u Izraelu slova su su: Nun, Gimel, Hej, Pe i formiraju rečenicu Nes Gadol Haja Po što znači veliko čudo desilo se ovde (u Izraelu).

Ako živite van Izraela poslednje slovo će biti Šin i tada dobijamo rečenicu Nes Gadol Haja Šam što znači veliko čudo desilo se tamo (što znači da se čudo desilo u Izraelu).

39. (b)

Običaje je da se Hanukija postavlja na prozor kako bi promovisali čudo koje se desilo, to jest kako bi javno promovisali čudo i svetlost Hanukije. U Jerusalimu danas, a nekada i u drugim gradovima na svetu, Hanukija se pali i postavlja ispred kuće iz istog razloga koji smo gore naveli.

40. (b)

Petog dana Hanuke, na svećnjaku koji se zove Hanukija se pali pet sveća+šamaš. Prva sveća se pali prvog dana praznika, drugog dana se se pale dve, trećeg tri i tako redom do osmog dana praznika, kada se na svećnjaku pali svih osam sveća.

41. (c)

Latkes. Latkes su posebne vrste palačinki pravljene od rendanog krom-pira i pečene u dubokom ulju. Pored krofnji (sufganiot) popularno je da se sprema i jede latkes za vreme Hanuke.

42. (a)

Novčić koji deca dobijaju svako veče za vreme trajanja praznika zove se "gelt". Davanje gelta je tradicionalni običaj darivanja novčića deci za Hanuku kako bi se kod njih razvio osećaj darivanja. Jidiš je germanski jezik kojim govori oko četiri miliona Jevreja širom sveta. Ime Jidiš znači jevrejski. Jidiš je kombinacija nemačkog, hebrejskog i aramejskog jezika uz mali dodatak slovenskih i romanskih jezika.

43. (b)

Maoz Cur je jevrejska pesma, hvalospev, koji se tradicionalno peva za vreme ovog praznika. Pesma je nastala u trinaestom veku a ime pisca je Mordehaj. Tokom paljenja svećica tradicionalno se izgovaraju blagoslovi i peva stara pesma "Maoz cur".

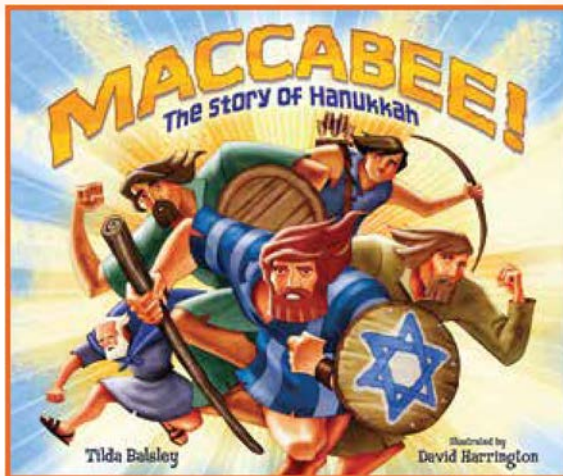
Prva strofa pesme Maoz Cur je sledeća:

Maoz cur ješuati
leha naeh lešabeah
Tikon bejt tefilati
vešam toda nezabeah
Leit tahin matbeah
micar hamnabeah
Az egmor bešir mizmor
anukat hamizbeah

O moćno uporište moga
spasenja,
hvaliti Tebe je naslada.
Porvati moju kuću molitve
u kojoj ćemo ti doneti darove
zahvalnosti.
Kad budeš pripremljeno kaznu
za grešne neprijatelja,
Tada ću završiti himnom
i posvetiti Oltar.

44. (c)

Rat između Antiohove i Judine vojske je trajao tri godine i završio se Judinom pobjedom. Prema Prvoj knjizi Makabejaca, 167.g.p.n.e. je starac Matatja sa svojih pet sinova započeo pobunu protiv okupatora srušivši mnogobožički kip. Nakon Matatjine smrti, borbu preuzima njegov treći sin Juda Makabejac i nakon tri godine ratovanja donosi pobjedu protiv najveće imperije tadašnjeg sveta sa svojom brojčano manjom vojskom.

45. (a)

Sastojci potrebni da se naprave krofne su sledeći: mleko, ulje, kvasac, jaja, šećer, so, brašno. Ukoliko želiš da napraviš krofne, postupak je ovakav. Od namirnica ti je potrebno:

400 ml mleka;

50ml ulja;

40g kvasca

2 cela jaja

1 kašika šećera

1 prstohvat soli

700g brašna i dodatnih 50g za posipanje

Način pripreme je sledeći: Kvasac nije potrebno da kisne. U toplo mleko dodati izmrvljeni kvasac i šećer pa izmešati. U to dodati pola mere brašna i sve sjediniti žicom za mućenje. Zatim dodati ulje, razmućena jaja i so. Opet izmešati. Dodati ostatak brašna pa umutiti kašikom. Tome dodati još 50g brašna. Testo će biti mekano i ulepiće se za ruke, ali tako treba. Kašikom ga uobličite, pospite sa malo brašna, pa pokrite krpom i ostavite da odstoji oko 30 minuta dok se masa ne udvostruči. Pospite testo preko dela stola koji je posut brašnom. Razvucite testo debljine 1cm. Uzmite željenu modlu i testo isecite u željenom obliku (uglavnom u obliku kruga). Ostavite isečene krofne oko 20 minuta pokrivene čistom krpom. Dobro zagrejte ulje, ubacite krofne i okrećite ih dok obe strane ne porumene podjednako. Pečene krofne stavite na ubrus kako bi se višak ulja procedio. Za kraj, ispečene krofne možete posuti šećerom u prahu ili ih preliti džemom ili pekmezom. Prijatno!

46. (b)

Sevivon-čigra, ima četiri strane i na svakoj strani je ispisano po jedno slovo na hebrejskom. Pogledaj detaljnije odgovor kod pitanja broj 38.

47. (a)

Posudu sa uljem. Kada je Judina vojska ušla u hram, sve je bilo porušeno, činije sa uljem razbijene, i kipovi grčkih bogova su stajali u svakom uglu. Kada su sve spremili, hteli su da upale Menoru kako bi osveštali Hram ali su pronašli samo jednu malu posudu sa uljem. Svi su znali da je to dovoljno ulja da gori samo jedan dan. Međutim, gorelo je osam dana i osam noći.

48. (b)

Istorjiski događaj se desio pre 2184 godina. Probaj sa roditeljima da izračunaš kako smo stigli do tog broja.

49. (c)

Hanuka je praznik koji pada najčešće u mesecu decembru. Jevrejski kalendar je kombinacija lunarnog i solarnog kalendara, iz tog razloga u kalendaru koji je nama više poznat, često se dešava da jevrejski praznici (po našem kalendaru) nisu svake godine istog datuma.

50. (b)

Iz izvora koji su nama dostupni a tiču se istorijskog dela koji obuhvata Hanuku, kao i porodicu Hašmonejaca, ne spominju se ćerke. Te možemo zaključiti da Matatja nije imao ćerke ili da one nisu imale ulogu u ovom ustanku i nastavku porodice Hašmonejaca. Odgovor koji se odnosi na sinove pogledaj kod odgovora na pitanje broj 24.

 ZADACI

Potreban materijal za zadatke: papiri, flomasteri, selotejp, lepak.

1.

Izaberi jednog igrača. Zatvori oči. Tvoj zadatak je da nacrtáš predmet koji je na slici. Predmet na slici sme da vidi samo rukovodilac igre i igrač kojeg si odabrao/odabrala. Zadatak igrača kojeg si odabrao/odabrala je da ti objašnjava šta da crtaš bez da ti kaže šta je tačno na slici. Na primer- nacrtaj krug pa ispod liniju, u donjem uglu polugrug i tako dalje.

Slika za odabranog igrača:

2.

Podeli igrače u dve grupe, ako igraju samo dva igrača onda je svako sam u grupi. Zadatak svake grupe je da osmisli/napiše kratku pesmu od sledećih reči: Hanuka, svetlost, krofne, pokloni, Juda Makabejac, 8 dana, čudo.

3.

Jedna od najpoznatijih pesama koje se pevaju za hanuku je Maos Cur. Tvoj zadatak je da odrepuješ pesmu. Ukoliko ne znaš da čitaš, pusti pesmu na youtuBU i otpleši. Prevod pesme pronađi u odgovoru na pitanje broj 43. Reči prve strofe su:

Maos Cur Ješuati

Leha nae lešabeah

Tikon bet tefilati, vešam toda nezabeah

Leet tahin matbeah micar hamnabeeah

Az egmor bešir mizmor hanukat hamizbeah(2x)

4.

Legenda kaže da je Juda Makabejac bio izuzetno jak. Tvoj zadatak je da sebe malo ojačaš. Uradi 5 sklekova, 5 skokova i 5 čučnjeva što brže možeš. I odaberi još jednog igrača koji treba isto to da uradi.

5.

Pokušaj, što bolje možeš, da od svojih prstiju sa obe šake napraviš Hanukiju.

6.

Tvoj zadatak je da za 1 min pantomimom objasniš što više stvari koje vidiš na slikama. Zadatak drugih igrača je da pogađaju. Za svaki tačan odgovor dobijaš kockicu čokolade.

7.

Napravi 5 krugova oko sebe, kao sevivon (čigra) dok izgovoraš frazu "Nes gadol haja šam" (Veliko čudo desilo se tamo).

8.

Izaberi igrača koji će ti pozajmiti svoju ruku:). Uz pomoć te ruke treba da nacrtáš Hanukiju. Pravilo kod Hanukije je da 8 svećica treba da bude na istoj visini, i jedna u sredini da bude viša.

9.

Najpoznatija dečija pesma za Hanuku je Sevivon sof sof sof. Sevivon na hebrejsom jeziku znači čigra. Rukovodilac igre na youtubu treba da pronađe pesmu i da je pusti. Tvoj zadatak je da osmisliš koreografiju i otplešeš uz pesmu.

10.

Dobio/dobila si zadatak koji se odnosi na sve igrače. Svaki igrač treba da uzme jedan papir, nacрта i oboji predmete koji se nalaze na tabli (Hanukija, davidova zvezda, tora, menorá, krofna i čigra (sevivon))

11.

Zamisli da si ušao/ušla u Hram i zatekao/la sve porušeno. Kakva ti je reakcija? Pokušaj da ostaneš u takvoj pozi 30 sekundi.

12.

Ovaj zadatak se odnosi na sve igrače: Pročitajte priču o Hanuki koja se nalazi u ovoj sveci znanja. Zadatak je da odglumite i snimite scenu kada je Judina vojska pronašla samo jednu nerazbijenu činiju sa uljem, upalila Menoru da osveštaja Hram, nakon čega su uvideli da je to dovoljno ulja za jedan dan, da bi se kasnije dogodilo čudo.

13.

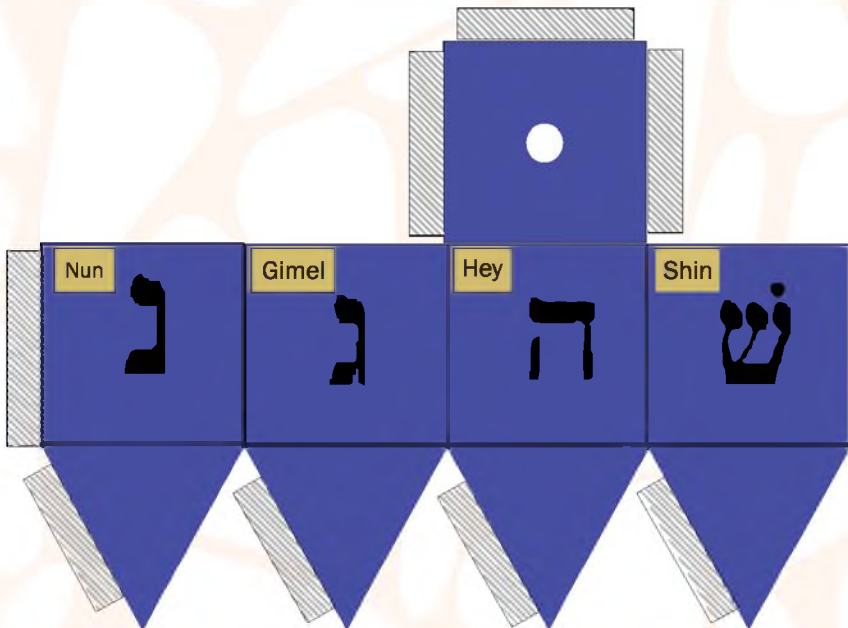
U imenu Jude Makabejca, reč makabi znači čekić. Budi kreativan/kreativna i nacrtaj ili napravi čekić.

14.

Zadatak je da osobi sa tvoje desne strane pokloniš nešto slatko (bombonu, čokoladicu, lizalicu...)

15.

Dobio/dobila si zadatak koji se odnosi na sve igrače. Svaki igrač treba da uzme jedan A4 papir i preslika sliku koja se ovde nalazi. Kada je naslikate, isecite sliku i zalepите je po sivim ivicama kako biste napravili sevivon.

HANUKA

Priča o Hanuki nastala je davno u zemlji Izrael. U to vreme, sveti Hram u Jerusalimu bio je posebno mesto za sav jevrejski narod koji je tu živeo. Tada, nedaleko od Izraela, živeo je jedan veoma zao čovek po imenu Antioh, kralj Sirije.

Njemu se nisu dopadali ljudi koji su imali verovanja drugačija od njegovih te ih je na silu primoravao da to promene.

Kada je kralj Antioh sa svojom vojskom napao i preuzeo Izrael, naredio je da se samo njegovim bogovima sme moliti. Naredio je Jevrejima da obećaju da će se odreći svoje religije i prihvatiti samo njegovu.

U Hram u Jerusalimu je uneo svoje kipove a uništio sve što je jevrejsko tu zatekao. Svakog ko mu se suprotstavio je kaznio i zbog toga ga se jevrejski narod plašio.

Na svu sreću, Juda Makabejac se suprotstavio zlom kralju. On je sa svojom snažnom braćom napravio vojsku i pošao u borbu protiv Antioha i njegove vojske.

Iako je vojska Jude Makabejca bila malobrojna, verovali su u svoju unutrašnju snagu i uspjeli su da nadjačaju Antiohovu vojsku. Juda Makabejac je sa svojom vojskom pobedio, oslobodio Izrael i vratio Hram u Jerusalimu svom jevrejskom narodu.

Kada je Judina vojska ušla u Hram, imali su šta da zateknu: sve je bilo porušeno, činije sa uljem su bile razbijene i kipovi grčkih bogova su stajali u svakom uglu. Počeli su da spremaju i sklanjaju stvari koje ne pripadaju jevrejskoj religiji.

Kada su sve spremili, hteli su da upale Menoru kako bi osveštali Hram ali su pronašli samo jednu malu posudu sa uljem. Svi su znali da je to bilo dovoljno ulja da gori samo jedan dan. Uprkos tome, upalili su Menoru, najstariji jevrejski simbol.

Tada se dogodilo čudo!

Umesto da gori jedan dan, ulje je gorelo čitavih osam dana i osam noći. Juda Makabejac i ceo jevrejski narod je slavio.

U znak sećanja na ovaj istorijski događaj i mi danas proslavljamo Hanuku i u tu čast palimo Hanukiju, jedemo krofne ili druge specijalitete pravljenje na ulju, jer je nekada davno malo ulja gorelo mnogo više od očekivanog.

HANUKA SAMEAH

Po uzoru na edukativnu igru "Čuda Sveta"
Pitanja, odgovori i zadaci:
Danijela Milinković, Mia Nuhanović, Sonja Viličić
Dizajn: Reuben Mevorah

Ledor Vador

